

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 8.7.2021 r.
COM(2021) 358 final

SPRAWOZDANIE KOMISJI DLA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

**na podstawie art. 14 ust. 3 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)
2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury**

Spis treści

1.	WPROWADZENIE	3
2.	ZAKŁADANE CELE.....	4
3.	ARCHITEKTURA PROJEKTU I PODEJŚCIE DO PLANOWANIA	4
4.	PRZEGLĄD POSTĘPÓW.....	6
	Przyjęcie przepisów wykonawczych	6
	Rozwój projektu – współpraca z grupą projektową	8
	Konceptualizacja – uzasadnienie biznesowe	8
	Definicja projektu – dokument koncepcyjny.....	9
5.	RYZYZKO OPÓŹNIEŃ.....	9
6.	WNIOSKI.....	10
	Załącznik I: Wieloletnie planowanie strategiczne.....	11
	Załącznik II: Kalendarium głównych etapów projektu i kluczowych etapów pośrednich.....	14

GLOSARIUSZ

Uzasadnienie biznesowe	Dokument przedstawiający uzasadnienie projektu IT i określający jego wymogi budżetowe
Dokument koncepcyjny	Dokument koncepcyjny zawiera rozwinięcie założeń przyjętych w dokumencie dotyczącym uzasadnienia biznesowego. Stanowi on zapis partnerstwa między właścicielem systemu a dostawcą systemu oraz rozumienia systemu w chwili jego sporządzania.
System kontroli przywozu dóbr kultury	Scentralizowany system elektroniczny dotyczący przywozu dóbr kultury
System TRACES	Zintegrowany skomputeryzowany system weterynaryjny – wielojęzyczna platforma internetowa Komisji Europejskiej na potrzeby certyfikacji sanitarnej i fitosanitarnej
EU CSW-CERTEX	Unijny system jednego okienka w dziedzinie cel służący do wymiany świadectw
WRF	Wieloletnie ramy finansowe: długoterminowy budżet UE na lata 2021–2027

1. WPROWADZENIE

Celem rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/880 z dnia 17 kwietnia 2019 r.¹ w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury („rozporządzenie”) jest zapobieganie nielegalnemu handlowi dobrami kultury, w szczególności gdy przyczynia się on do finansowania działalności terrorystycznej, oraz zakaz przywozu na obszar celny Unii dóbr kultury wywożonych nielegalnie z państw trzecich.

Rozporządzenie uzależnia przywóz niektórych dóbr kultury uznawanych za szczególnie zagrożone dziedzictwo od pozwoleń na przywóz, a innych, uznawanych za mniej zagrożone, od oświadczeń importera i zapewnia poddanie ich jednolitym kontrolom przy przywozie do Unii. Niektóre rodzaje przywozu dóbr kultury przeznaczonych do szczególnych zastosowań (edukacyjnych, naukowych lub badawczych) są zwolnione z tych wymogów w zakresie dokumentacji.

Spoczywający na importerach obowiązek uzyskania pozwolenia na przywóz lub sporządzenia i przedłożenia organom celnym oświadczenia importera zacznie obowiązywać dopiero z chwilą uruchomienia scentralizowanego systemu elektronicznego (systemu kontroli przywozu dóbr kultury). Komisja ma opracować system kontroli przywozu dóbr kultury najpóźniej do dnia 28 czerwca 2025 r.

System ten będzie służył nie tylko jako sposób dopełniania formalności przez podmioty gospodarcze, ale także do przechowywania i wymiany informacji między administracjami państw członkowskich odpowiedzialnymi za wdrażanie rozporządzenia (organami celnymi i organami ds. kultury).

Opracowanie i funkcjonowanie systemu kontroli przywozu dóbr kultury jest ściśle związane z inną ważną inicjatywą Komisji w dziedzinie cel: unijnym systemem jednego okienka w dziedzinie cel służącym do wymiany świadectw (EU-CSW CERTEX)².

EU-CSW CERTEX łączy centralne systemy UE dotyczące unijnych formalności innych niż formalności celne z krajowymi celnymi systemami informatycznymi, aby umożliwić cyfrową wymianę dokumentów potwierdzających, wyników kontroli i rezultatów procedur celnych i innych niż celne.

Co 12 miesięcy od daty wejścia w życie rozporządzenia do chwili uruchomienia systemu kontroli przywozu dóbr kultury Komisja ma przedkładać Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie dotyczące postępów w zakresie ustanowienia tego systemu elektronicznego.

W ubiegłym roku Komisja przedłożyła pierwsze roczne sprawozdanie z postępów³. W sprawozdaniu tym przedstawiono działania podjęte przez Komisję w pierwszym roku po wejściu w życie rozporządzenia, mianowicie: a) prace przygotowawcze na potrzeby przyjęcia niezbędnych przepisów wykonawczych oraz b) konsultacje z państwami członkowskimi za pośrednictwem grupy ekspertów ds. zagadnień celnych związanych z dobrami kultury oraz grupy projektowej ds. przywozu dóbr kultury. Jako potencjalne elementy ryzyka opóźnienia w realizacji systemu kontroli przywozu dóbr kultury w wyznaczonym terminie w sprawozdaniu wskazano niepewność związaną z personelem przydzielonym do projektu oraz finansowanie projektu ze środków przewidzianych we WRF.

¹ Dz.U. L 151 z 7.6.2019, s. 1.

² https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs/eu-single-window-environment-for-customs_en

³ COM(2020) 342 final.

W niniejszym drugim rocznym sprawozdaniu z postępów, obejmującym okres od lipca 2020 r. do czerwca 2021 r., przedstawiono postępy osiągnięte dzięki przyjęciu niezbędnych przepisów wykonawczych i wdrożeniu etapu 1 – „Konceptualizacja” projektu systemu kontroli przywozu dóbr kultury. Aby zapewnić pełny obraz, poniżej omówiono pokrótce zakładane cele, architekturę projektu i podejście do planowania, które zostały szczegółowo opisane w pierwszym rocznym sprawozdaniu z postępów. Ogólną ocenę poczynionych postępów i zidentyfikowanego ryzyka opóźnień podsumowano w części tego sprawozdania poświęconej wnioskowi.

2. ZAKŁADANE CELE

System kontroli przywozu dóbr kultury będzie musiał rozpocząć funkcjonowanie najpóźniej do dnia 28 czerwca 2025 r., ponieważ w tym dniu wszystkie podmioty gospodarcze będą miały obowiązek uzyskiwania pozwolenia na przywóz lub składania organom celnym oświadczeń importera za pośrednictwem tego systemu elektronicznego, aby móc legalnie przywozić⁴ dobra kultury do Unii.

W rozporządzeniu wyznaczono również **upływający w dniu 28 czerwca 2021 r. ostateczny termin na przyjęcie przepisów wykonawczych ustanawiających szczegółowe zasady dotyczące systemu elektronicznego.**

Po przyjęciu przepisów wykonawczych i zatwierdzeniu dokumentu koncepcyjnego rozpocznie się etap opracowywania systemu elektronicznego. Na trzecim etapie system kontroli przywozu dóbr kultury zostanie połączony z systemem EU CSW-CERTEX, aby umożliwić wymianę dokumentów z systemami celnymi państw członkowskich. Jednocześnie zorganizowane zostaną sesje szkoleniowe, których celem będzie zapoznanie administracji z funkcjami operacyjnymi systemu kontroli przywozu dóbr kultury.

Oprócz innych działań Komisji w dziedzinie cel projekt dotyczący przywozu dóbr kultury jest również szczegółowo zaplanowany w ramach przeglądu Wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych zaktualizowanego w 2019 r.⁵ Wyciąg z planowania projektu dotyczącego przywozu dóbr kultury z Wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych zaktualizowanego w 2019 r. przedstawiono w załączniku I do niniejszego sprawozdania. Należy zauważyć, że dokument dotyczący projektu zostanie zaktualizowany podczas kolejnego przeglądu Wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych w celu odzwierciedlenia faktycznych postępów w realizacji projektu.

Część projektu dotyczącego przywozu dóbr kultury jest również opracowywana w ramach środowiska Single Window w obszarze celnym (dokument nr 1.13 Wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych zaktualizowanego w 2019 r.), którego najważniejszym systemem informatycznym jest EU CSW-CERTEX. Wyciąg z planowania EU CSW-CERTEX z dokumentu nr 1.13 Wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych przedstawiono w załączniku I do niniejszego sprawozdania.

3. ARCHITEKTURA PROJEKTU I PODEJŚCIE DO PLANOWANIA

Jak już wyjaśniono w pierwszym rocznym sprawozdaniu z postępów, architektura projektu opiera się na metodzie przewidzianej w Wieloletnim planie strategicznym dla elektronicznych

⁴ W rozporządzeniu za „przywóz” uznano objęcie towarów następującymi procedurami celnymi: dopuszczenie do obrotu; składowanie w składach celnych lub wolnych obszarach celnych; odprawa czasowa; końcowe przeznaczenie, w tym uszlachetnianie czynne.

⁵ Zob. https://ec.europa.eu/taxation_customs/general-information-customs/electronic-customs_en.

systemów celnych zaktualizowanym w 2019 r. wraz z jego załącznikami, w tym na Planie zarządzania⁶, unijnej Polityce modelowania procesów biznesowych w sektorze celnym⁷ oraz Strategii IT⁸. Kompleksowy plan działania wraz z głównymi etapami projektu i kluczowymi etapami pośrednimi opisano szczegółowo w załączniku II.

Pomimo że projekt ten jest realizowany na kilku poziomach jednocześnie, można go orientacyjnie podzielić na trzy etapy:

Etap 1 – Konceptualizacja: W pierwszej kolejności sporządza się uzasadnienie biznesowe wskazujące przesłanki i środki budżetowe potrzebne do realizacji projektu. Następnie sporządza się, z wykorzystaniem *modelowania procesów biznesowych*, **dokument koncepcyjny** zawierający bardziej szczegółowe informacje definiujące projekt pod względem architektury, kosztu, czasu realizacji i ryzyka, a także m.in. informacje na temat etapów, wyników i organizacji. Dokumenty te odzwierciedlają dyskusje i treść aktu wykonawczego, który ma przygotować Komisja.

Etap 2 – Opracowanie systemu: Zgodnie z przepisami aktu wykonawczego oraz po przygotowaniu wymogów dotyczących użytkownika i specyfikacji funkcjonalnych dla systemu opracowuje się **specyfikację techniczną** zawierającą opis struktury systemu. Wspomniana specyfikacja techniczna dotyczy: zastosowanej architektury, komunikatów przekazywanych przez podmioty gospodarcze, interfejsów z innymi systemami, planowanych testów itp.

Gdy tylko projekt systemu będzie gotowy pod względem koncepcji i wyników wykazanych w tabeli 1 oraz zrealizowane zostaną etapy 1 i 3 (zob. załącznik I), rozpocznie się dopracowywanie szczegółów i uwzględnianie większej liczby technicznych aspektów w **specyfikacjach aplikacji i usług** oraz dokumentach **specyfikacji technicznych systemu**, stanowiących skonkretyzowanie uzasadnienia biznesowego i dokumentu koncepcyjnego.

Etap 3 – Wdrożenie i działanie: Rozpoczyna się faza rzeczywistego rozwoju projektu IT (**etap budowy**), po której następuje **faza przejściowa**, w której poszczególnym grupom użytkowników przedstawiane są stopniowo pierwsze wersje systemu kontroli przywozu dóbr kultury i prowadzone są testy w celu zapewnienia, by do dnia 28 czerwca 2025 r. podmioty gospodarcze i właściwe organy umiały korzystać z systemu i były w tym zakresie dobrze przeszkolone. Po tym etapie nastąpi 6-miesięczny okres nadzoru poeksploatacyjnego, w którym system zostanie jeszcze dopracowany w szczegółach, by odpowiadać wszelkim potrzebom operacyjnym, które mogą stać się oczywiste dopiero po obowiązkowym wprowadzeniu systemu informatycznego, oraz by zapewnione było jego sprawne działanie.

Należy zauważyć, że system kontroli przywozu dóbr kultury zostanie połączony z administracjami celnymi państw członkowskich za pośrednictwem EU CSW-CERTEX do dnia 3 marca 2025 r., zgodnie z wnioskiem Komisji w sprawie unijnego środowiska jednego okienka w dziedzinie cel⁹, aby umożliwić automatyczne kontrole celne dokumentów wydawanych w związku z przywozem dóbr kultury. Będzie to wymagało badania zgodności.

⁶ https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex3_en.pdf

⁷ https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex4_en.pdf

⁸ https://ec.europa.eu/taxation_customs/sites/taxation/files/2019_masp_annex5_en.pdf

⁹ Zob. załącznik do wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego unijne środowisko jednego okienka w dziedzinie cel i zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 952/2013, COM(2020) 673 final.

4. PRZEGLĄD POSTĘPÓW

Przyjęcie przepisów wykonawczych

W pierwszej fazie Komisja przyjęła¹⁰ niezbędne przepisy wykonawcze dotyczące ustanowienia systemu elektronicznego. Aby uzyskać lepszą perspektywę z punktu widzenia praktycznego wdrażania, Komisja przeprowadziła szeroko zakrojone konsultacje z przedstawicielami państw członkowskich w grupie ekspertów ds. zagadnień celnych związanych z dobrami kultury oraz w ramach Komitetu ds. Dóbr Kultury.

Grupa ekspertów stanowi forum do dyskusji na temat zagadnień związanych z wdrażaniem prawodawstwa unijnego dotyczącego dóbr kultury w zakresie ceł, a w szczególności rozporządzenia (UE) 2019/880 w sprawie wprowadzania i przywozu dóbr kultury oraz rozporządzenia (WE) nr 116/2009 w sprawie wywozu dóbr kultury¹¹. To ostatnie rozporządzenie stanowi zbiór zasad, w którym przewidziano również system wydawania pozwoleń w przypadku wywozu obowiązujący od 1993 r.¹²

Komisja informowała przy każdej okazji stowarzyszenia działające na rynku dzieł sztuki o postępach prac, aby praktyczne wdrożenie rozporządzenia było dobrze dostosowane do realiów rynku. Jako formalny etap procedury przyjęcia projekt aktu wykonawczego udostępniono również zainteresowanym stronom do konsultacji online na okres 4 tygodni (24.03.2021–21.04.2021 r.).

Akt wykonawczy składa się z pięciu sekcji, z których ostatnia dotyczy szczegółowych ustaleń dotyczących ustanowienia i funkcjonowania systemu kontroli przywozu dóbr kultury.

System ten ma zostać opracowany jako niezależny moduł istniejącego systemu TRACES, którym zarządza Dyrekcja Generalna ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności (DG SANTE). Komisja ma zapewnić funkcjonowanie, utrzymanie, wsparcie oraz wszelkie niezbędne aktualizacje lub rozwój tego systemu.

Na potrzeby sporządzania wymaganych sprawozdań okresowych oraz w celu zapewnienia rozwoju, funkcjonowania i utrzymania systemu Komisja ma mieć dostęp do wszystkich danych, informacji i dokumentów w systemie kontroli przywozu dóbr kultury. Komisja zapewni również połączenie między systemem kontroli przywozu dóbr kultury a krajowymi systemami celnymi za pośrednictwem EU CSW-CERTEX.

Państwa członkowskie i Komisja będą musiały wyznaczyć punkty kontaktowe do celów zarządzania systemem kontroli przywozu dóbr kultury, jego rozwoju, określania priorytetów dotyczących systemu i monitorowania jego prawidłowego wdrażania.

Bardzo ważne jest, aby wnioskodawcy/posiadacze pozwoleń lub zgłaszający w przypadku oświadczeń importerów byli prawidłowo identyfikowani w systemie kontroli przywozu dóbr kultury. Z tego powodu w akcie wykonawczym wymaga się od podmiotów gospodarczych identyfikacji za pomocą numeru EORI¹³.

Do celów wypełniania wniosków o pozwolenia na przywóz i oświadczeń importerów w załączniku do aktu wykonawczego ustanowiono glosariusz danych, tj. określono rodzaj informacji, które wnioskodawcy i zgłaszający będą musieli wprowadzić do systemu kontroli

¹⁰ W chwili sporządzania niniejszego sprawozdania projekt rozporządzenia został przegłosowany przez komitet i jego przyjęcie przez kolegium zaplanowano na czerwiec 2021 r.

¹¹ Rozporządzenie Rady (WE) nr 116/2009 z dnia 18 grudnia 2008 r. w sprawie wywozu dóbr kultury (Dz.U. L 39 z 10.2.2009, s. 1).

¹² Przed utworzeniem grup ekspertów na potrzeby traktatu lizbońskiego te same dyskusje odbywały się w ramach komitetu ds. rozporządzenia (WE) nr 116/2009. Członkami grupy ekspertów są w większości te same organy, które spotykają się w ramach komitetu ds. tego rozporządzenia.

¹³ „Numer EORI” to numer rejestracyjny i identyfikacyjny przedsiębiorcy określony w art. 1 pkt 18 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2015/2446.

przywozu dóbr kultury w celu wypełnienia i złożenia odpowiednich formularzy.

Chociaż akt podstawowy zawiera odniesienie do „formatu”, nie należy tego rozumieć dosłownie, ponieważ formularze do wypełnienia będą dokumentami elektronicznymi, a nie standardowymi dokumentami papierowymi. Możliwy będzie wydruk pozwolenia, oświadczenia lub opisu ogólnego, ale wbrew specyfikacji zawartej w rozporządzeniu w odniesieniu do wywozu dóbr kultury można tego dokonać na dowolnym papierze (tj. bez zachowania obowiązkowych wymiarów strony lub grubości papieru czy bez blokujących wzorów bezpieczeństwa). W każdym przypadku, gdy organy celne lub właściwe organy muszą zweryfikować pozwolenie lub oświadczenie, dokonują tego poprzez pobranie ich drogą elektroniczną z systemu kontroli przywozu dóbr kultury. Ponadto takie pobrane dokumenty będą samodzielnymi dokumentami, co oznacza, że ważność podpisów elektronicznych i integralność dokumentu są sprawdzane za każdym razem, gdy uzyskuje się dostęp do dokumentu (lub jego kopii) zgodnie ze standardem eIDAS¹⁴.

Ponieważ dokumentacja będzie istnieć w systemie kontroli przywozu dóbr kultury i będzie udostępniana organom celnym drogą elektroniczną za pośrednictwem EU CSW-CERTEX, nie będzie istniało ryzyko fałszerstwa, które istnieje w przypadku dokumentów papierowych. Ponadto w akcie wykonawczym przewidziano zestaw gwarancji w postaci pieczęci i podpisów elektronicznych, które zapobiegą jakiegokolwiek niezgodnej z prawem zmianie treści i poświadczą dokładną godzinę i datę złożenia lub otrzymania formularza przez właściwy organ.

W szczególności elektroniczne pozwolenia na przywóz będą podpisywane przez urzędnika zatwierdzającego właściwego organu podpisem elektronicznym, opatrywane zaawansowaną lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną właściwego organu wydającego, a następnie opatrywane zaawansowaną lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną przez system kontroli przywozu dóbr kultury.

Ponadto złożenie wniosku o pozwolenie, wystosowane przez właściwy organ żądanie przekazania dodatkowych informacji, przedłożenie dodatkowych informacji lub dokumentu przez wnioskodawcę, decyzja podjęta przez właściwy organ, a także upływ terminu 90 dni bez podjęcia decyzji przez właściwy organ zostaną oznaczone przez system kontroli przywozu dóbr kultury za pomocą kwalifikowanego elektronicznego znacznika czasu.

W odniesieniu do dostępu do dokumentów w systemie kontroli przywozu dóbr kultury w akcie wykonawczym przewidziano, że organy celne i właściwe organy będą miały dostęp do pozwoleń na przywóz, w odniesieniu do których podjęto decyzję, oraz do oświadczeń importera i opisów ogólnych, które przedłożono organom celnym. Podmioty gospodarcze będą miały dostęp do własnych pozwoleń, oświadczeń i opisów ogólnych. Aby ułatwić wymianę handlową, mogą one również zapewnić w systemie kontroli przywozu dóbr kultury dostęp do tych samych dokumentów innym stronom (np. potencjalnym klientom, ekspertom itp.).

Komisja i państwa członkowskie będą administratorami danych w odniesieniu do operacji przetwarzania niezbędnych do ustanowienia systemu kontroli przywozu dóbr kultury. W tym celu będą one musiały zawrzeć porozumienie o wspólnym administrowaniu najpóźniej do dnia 28 czerwca 2022 r.

Aby ustanowić praktyczne wymogi dotyczące dostępności i działania systemu kontroli przywozu dóbr kultury, a także aby zapewnić ciągłość działania, w akcie wykonawczym przewidziano zawieranie umów operacyjnych między Komisją a państwami członkowskimi.

¹⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE, Dz.U. L 257 z 28.8.2014, s. 73.

Chociaż nie oczekuje się, że tak się stanie, ustanowiono pewne rozwiązania awaryjne, na wypadek gdyby system kontroli przywozu dóbr kultury stał się niedostępny przez ponad osiem godzin. W szczególności punkty kontaktowe systemu kontroli przywozu dóbr kultury w państwach członkowskich mają prowadzić internetowe repozytorium publiczne zawierające zapisywalne elektroniczne szablony wszystkich dokumentów, które mogą zostać wydane w tym systemie. Po odzyskaniu dostępu do systemu kontroli przywozu dóbr kultury lub jego funkcji podmioty gospodarcze mogą wykorzystać dokumenty sporządzone w internetowym repozytorium do zarejestrowania tych samych informacji w systemie.

Ponadto akt wykonawczy zawiera pewne przepisy dotyczące bezpieczeństwa systemu w celu zapewnienia niezawodnego i bezpiecznego funkcjonowania, w szczególności w zakresie sprawdzania źródła danych i ochrony danych przed ryzykiem nieuprawnionego dostępu, utraty, zmiany lub zniszczenia. Każdy przypadek wprowadzenia, zmiany i usunięcia danych należy rejestrować wraz z informacjami na temat powodu i dokładnego terminu takiego przetwarzania danych, wskazując osobę, która dokonała tych czynności. Ponadto państwa członkowskie powinny przekazywać sobie, Komisji oraz – w stosownych przypadkach – zainteresowanemu podmiotowi gospodarczemu informacje na temat jakichkolwiek faktycznych lub domniemanych przypadków naruszenia bezpieczeństwa systemu kontroli przywozu dóbr kultury.

Rozwój projektu – współpraca z grupą projektową

Komisja utworzyła grupę projektową programu „Cła” ds. przywozu dóbr kultury służącą jako forum do dyskusji – przeważnie w formie cyfrowej – dla ekspertów z krajowych administracji celnych i właściwych organów (ds. kultury) państw członkowskich posiadających doświadczenie w zakresie formalności związanych z wydawaniem pozwoleń w sprawach dotyczących dziedzictwa kulturowego. Grupa udzieliła wsparcia w przygotowaniu aktu wykonawczego i pomoże służbom Komisji w określeniu parametrów i opracowaniu kryteriów specyfikacji funkcjonalnych systemu kontroli przywozu dóbr kultury.

Grupa projektowa¹⁵ składa się z 18 delegatów z 11 państw członkowskich (AT, BE, BG, ES, LV, PT, RO, DE, NL, IT, FR) i do tej pory spotkała się dziewięciokrotnie (czterokrotnie w okresie sprawozdawczym od dnia 29.06.2020 r. do dnia 28.06.2021 r.).

W tym okresie sprawozdawczym grupa projektowa pracowała głównie nad określeniem zakresu systemu informatycznego, minimalnych funkcji oraz wymogów dotyczących użytkownika. Wyniki tych dyskusji zostały najpierw uwzględnione w uzasadnieniu biznesowym, a następnie doprecyzowane w dokumencie koncepcyjnym.

Konceptualizacja – uzasadnienie biznesowe

Uzasadnienie biznesowe zostało zatwierdzone przez ITCB¹⁶ w dniu 23 września 2020 r. oraz przez Grupę Koordynacyjną ds. Elektronicznych Systemów Celnych w dniu 16 października 2020 r. bez uwag. W uzasadnieniu biznesowym zbadano poszczególne rozwiązania alternatywne i potwierdzono, że system TRACES prowadzony przez DG SANTE jest najodpowiedniejszą platformą do opracowania systemu kontroli przywozu dóbr kultury, ponieważ większość funkcji wymaganych dla systemów certyfikacji i wydawania pozwoleń

¹⁵ Więcej informacji na temat mandatu i prac grupy projektowej zawiera pierwsze sprawozdanie Komisji z postępów [COM\(2020\) 342 final](#).

¹⁶ Rada ds. Technologii Informatycznych i Cyberbezpieczeństwa (ITCB) Komisji Europejskiej jest stałą podgrupą Rady Zarządzania Korporacyjnego. Zapewnia ona efektywne wykorzystanie zasobów i nakładów na technologie informacyjne oraz zaspokajanie potrzeb przedsiębiorstw za pomocą wydajnych, bezpiecznych i odpornych systemów łączności i informacji, zgodnie z zasadami ochrony danych osobowych. Rada nadzoruje wdrażanie strategii cyfrowej Komisji Europejskiej.

jest dobrze rozwinięta na tej platformie.

Definicja projektu – dokument koncepcyjny

W dokumencie koncepcyjnym doprecyzowano wstępną ocenę przeprowadzoną w uzasadnieniu biznesowym i szczegółowo opisano podejście metodyczne, zarządzanie projektem i synergie z innymi projektami. W rezultacie system kontroli przywozu dóbr kultury zostanie opracowany we współpracy między Dyrekcją Generalną ds. Podatków i Unii Celnej (DG TAXUD) a DG SANTE, z wykorzystaniem długotrwałej współpracy i synergii między tymi dwiema dyrekcjami generalnymi na potrzeby współpracy między organami celnymi a właściwymi organami partnerskimi, która jak dotąd okazała się bardzo skuteczna w dziedzinie kontroli przywozu zwierząt, żywności i paszy. Dokument koncepcyjny znajduje się na etapie finalizacji i oczekuje się, że zostanie zatwierdzony przez Grupę Koordynacyjną ds. Elektronicznych Systemów Celných do końca czerwca 2021 r.

5. RYZYKO OPÓŹNIEŃ

Streszczenie projektu

Zadaniem Komisji jest opracowanie scentralizowanego elektronicznego systemu wydawania pozwoleń i połączenia go z krajowymi systemami celnymi w terminie 6 lat od wejścia w życie rozporządzenia. Do realizacji tej inicjatywy wymagane są dwa stanowiska administratora (AD) w DG TAXUD, jak określono w odpowiedniej ocenie skutków finansowych regulacji.

Tytuł i opis ryzyka

Realizacja systemu kontroli przywozu dóbr kultury zależy od zatwierdzenia odpowiedniego finansowania oraz od przydziału zasobów w DG TAXUD z uwzględnieniem poszczególnych priorytetów tej dyrekcji generalnej.

Ryzyko 1 – Przydział personelu

W pierwotnym wniosku Komisji nie przewidziano tworzenia systemu informatycznego. Dlatego też nie przydzielono na ten cel żadnych środków. W trakcie negocjacji i na wniosek współprawodawców utworzenie systemu kontroli przywozu dóbr kultury zostało jednak uwzględnione w rozporządzeniu, co wymagało dodatkowych środków nieprzewidzianych w tym momencie. W trakcie końcowych politycznych rozmów trójstronnych w grudniu 2018 r. oszacowano, że zapotrzebowanie na personel ds. rozwoju IT w DG TAXUD w ramach tego sześcioletniego projektu wynosi dwa pełnoetatowe stanowiska administratorów. Od połowy lipca 2020 r. można było jednak przydzielić tylko jednego administratora zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy.

Ryzyko 2 – Pandemia Covid-19

Poza wyżej wymienionymi rodzajami ryzyka na zdolność zespołu do zapewnienia postępu prac, a w szczególności na działania związane z projektem i spotkania z grupą ekspertów, a także spotkania grupy projektowej z państwami członkowskimi, wpływa w pewnym stopniu kryzys w dziedzinie zdrowia publicznego związany z COVID-19. Spotkania odbywały się w formie wirtualnej i charakteryzowały się krótszym porządkiem obrad i ograniczonym kontaktem. Ponadto kryzys w dziedzinie zdrowia publicznego wymusił zmianę priorytetów w państwach członkowskich, ograniczając w ten sposób ich zdolność do wnoszenia wkładu i przekazywania informacji zwrotnych w odniesieniu do dokumentacji. Przedmiotowy wpływ będzie zależał od czasu trwania kryzysu w dziedzinie zdrowia publicznego.

Ryzyko 3 – Wniosek w sprawie unijnego środowiska jednego okienka w dziedzinie cel

Prawidłowe funkcjonowanie systemu kontroli przywozu dóbr kultury jest związane z powodzeniem wniosku Komisji w sprawie unijnego środowiska jednego okienka w dziedzinie cel, który ma zapewnić podstawę prawną funkcjonowania EU CSW-CERTEX. Filar tego wniosku dotyczący wzajemnej pomocy administracyjnej odzwierciedla sposób, w jaki organy celne i właściwe organy partnerskie będą wymieniać dane drogą elektroniczną. W związku z tym, w przypadku gdy współprawodawcy ostatecznie osiągną porozumienie znacznie różniące się od przewidzianego we wniosku podejścia zakładającego wzajemną pomoc administracyjną, będzie to miało wpływ na wzajemne powiązania między systemem kontroli przywozu dóbr kultury a EU CSW-CERTEX, jak również wpłynie na opisane powyżej przepisy wykonawcze dotyczące systemu kontroli przywozu dóbr kultury.

Ryzyko 4 – Dostępność środków z budżetu

Niepewność budżetowa wynikająca z negocjacji w sprawie nowych WRF sprawiła, że postępy są bardzo utrudnione. Należy jednak zauważyć, że pozytywny wynik negocjacji w sprawie WRF zmniejszył to ryzyko od końca 2020 r. oraz że pod względem budżetowym inicjatywa ta jest w pełni objęta nowym programem „Cła”.

Działania zaradcze

Elementy ryzyka zostały zgłoszone DG TAXUD.

6. WNIOSKI

Główne działania podjęte w okresie objętym niniejszym drugim sprawozdaniem z postępów w celu opracowania scentralizowanego elektronicznego systemu dotyczącego przywozu dóbr kultury (systemu kontroli przywozu dóbr kultury) są następujące: 1) przyjęcie przepisów wykonawczych do celów rozporządzenia (UE) 2019/880, 2) prace wykonane przez grupę projektową utworzoną w tym celu oraz 3) postępy w zakresie uzasadnienia biznesowego i dokumentu koncepcyjnego dotyczących projektu systemu kontroli przywozu dóbr kultury.

Chociaż dotychczasowe prace Komisji postępowały terminowo, zidentyfikowano pewne potencjalne ryzyko opóźnień w realizacji systemu kontroli przywozu dóbr kultury w wyznaczonym terminie. Jednym z elementów ryzyka jest niepewność związana z personelem przydzielonym do projektu, ponieważ zależy to od bieżących możliwości budżetowych i ogólnych priorytetów w zakresie rozwoju celnych systemów informatycznych¹⁷. Stwierdzono również, że kryzys w dziedzinie zdrowia publicznego związany z COVID-19 ma niewielki wpływ na postępy w realizacji projektu systemu kontroli przywozu dóbr kultury. Ostateczny wpływ będzie zależał od czasu trwania kryzysu w dziedzinie zdrowia publicznego.

¹⁷ Takich jak zadanie dotyczące cyfryzacji unijnego kodeksu celnego.

ZAŁĄCZNIK I: WIELOLETNIE PLANOWANIE STRATEGICZNE

W ramach wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych zapewniono skuteczne i spójne zarządzanie projektami informatycznymi poprzez określenie zarówno ram strategicznych, jak i najważniejszych etapów pośrednich. Państwa członkowskie ostatecznie zatwierdziły ten plan w ramach Grupy ds. Polityki Celnej w oparciu o porady ekspertów udzielone przez Grupę Koordynacyjną ds. Elektronicznych Systemów Celnych oraz konsultacje z sektorem handlu reprezentowanym przez Grupę Kontaktową ds. Handlu.

Państwa członkowskie omówiły i zatwierdziły planowanie systemu elektronicznego, które szczegółowo opisano w dokumencie nr 1.18 Wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych zaktualizowanego w 2019 r.

W tabeli 1 poniżej przedstawiono wyciąg dotyczący planowania projektu dotyczącego przywozu dóbr kultury z dokumentu nr 1.18 Wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych zaktualizowanego w 2019 r.

Tabela 1 – Wyciąg z dokumentu nr 1.18 Wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych zaktualizowanego w 2019 r.		
	<i>Etapy pośrednie</i>	<i>Szacowany termin ukończenia</i>
1	Analiza biznesowa i model biznesowy	
	- Dokument dotyczący uzasadnienia biznesowego	IV kw. 2020 r.
	- Poziom 3 (modelowanie procesów biznesowych w zakresie wymogów dotyczących użytkownika)	I kw. 2022 r.
	- Poziom 4 (szczegółowe modelowanie procesów biznesowych w zakresie wymogów funkcjonalnych)	I kw. 2022 r.
2	Przepisy prawne	
	- Przyjęcie aktualnych przepisów*	II kw. 2019 r.
	- Przyjęcie przyszłych przepisów**	II kw. 2021 r.
3	Etap rozpoczęcia realizacji projektu	
	- Dokument koncepcyjny	II kw. 2021 r.
	- Decyzja o rozpoczęciu realizacji projektu	II kw. 2021 r.
4	Projekt informatyczny	
	- Specyfikacje aplikacji i usług	II kw. 2023 r.
	- Specyfikacje techniczne systemu	II kw. 2023 r.
	Etap budowy	
	- Realizacja usług centralnych	III kw. 2024 r.
	- Integracja usług w systemach krajowych	Nie dotyczy
	- Wdrażanie na szczeblu krajowym	Nie dotyczy
	Etap przejściowy	
	- Wdrożenie i wprowadzenie	IV kw. 2024 r.
	- Testy zgodności	II kw. 2025 r.
5	Działania	
	- Komisja, administracje państw członkowskich i przedsiębiorcy	II kw. 2025 r.
	- Państwa niebędące członkami UE i przedsiębiorcy spoza UE (jeżeli dotyczy)	Nie dotyczy
6	Wsparcie wdrażania (szkolenie i komunikacja)	
	- Szkolenie i komunikacja opracowane na szczeblu centralnym	IV kw. 2024 r.

- Krajowe szkolenie i komunikacja	IV kw. 2024 r.
-----------------------------------	----------------

*Aktualne przepisy odnoszą się do rozporządzenia (UE) 2019/880

**Przyszłe przepisy odnoszą się do przepisów wykonawczych, które zostaną przyjęte zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2019/880

W tabeli 2 przedstawiono wyciąg z projektu EU-CSW-CERTEX ze szczególnym wskazaniem na element 2 tego projektu łączący system kontroli przywozu dóbr kultury.

Tabela 2 – Wyciąg z dokumentu nr 1.13 Wieloletniego planu strategicznego dla elektronicznych systemów celnych zaktualizowanego w 2019 r. – element 2 „EU CSW-CERTEX”		
	<i>Etapy pośrednie</i>	<i>Szacowany termin ukończenia</i>
1	Analiza biznesowa i model biznesowy	
	- Dokument dotyczący uzasadnienia biznesowego	I kw. 2017 r.
	- Załącznik do uzasadnienia biznesowego	II kw. 2023 r.
	- Poziom 3 (modelowanie procesów biznesowych w zakresie wymogów dotyczących użytkownika)	I kw. 2024 r.
	- Poziom 4 (szczegółowe modelowanie procesów biznesowych w zakresie wymogów funkcjonalnych)	I kw. 2024 r.
2	Przepisy prawne	
	- Przyjęcie aktualnych przepisów*	Obowiązują
	- Przyjęcie przyszłych przepisów**	2021 r.
3	Etap rozpoczęcia realizacji projektu	
	- Dokument koncepcyjny	III kw. 2017 r.
	- Załącznik do dokumentu koncepcyjnego	III kw. 2023 r.
	- Decyzja o rozpoczęciu realizacji projektu	III kw. 2023 r.
4	Projekt informatyczny	
	- Specyfikacje aplikacji i usług	II kw. 2024 r.
	- Specyfikacje techniczne systemu	II kw. 2024 r.
	Etap budowy	
	- Realizacja usług centralnych	III kw. 2024 r.
	- Integracja usług w systemach krajowych	Od IV kw. 2024 r.
	- Wdrażanie na szczeblu krajowym	Od IV kw. 2024 r.
	Etap przejściowy	
	- Wdrożenie i wprowadzenie	IV kw. 2024 r.
	- Testy zgodności	Od I kw. 2025 r.
5	Działania	
	- Komisja, administracje państw członkowskich i przedsiębiorcy (Uwaga: podana data dotyczy Komisji; państwa członkowskie będą prowadziły badania zgodności od II kw. 2020 r.)	II kw. 2025 r.
	- Państwa niebędące członkami UE i przedsiębiorcy spoza UE (jeżeli dotyczy)	Nie dotyczy
6	Wsparcie wdrażania (szkolenie i komunikacja)	
	- Szkolenie i komunikacja opracowane na szczeblu centralnym	Nie dotyczy
	- Krajowe szkolenie i komunikacja	Nie dotyczy

*Aktualne przepisy odnoszą się do rozporządzenia (UE) 2019/880

**Przyszłe przepisy odnoszą się do przepisów wykonawczych, które zostaną przyjęte zgodnie z rozporządzeniem (UE) 2019/880

ZAŁĄCZNIK II: KALENDARIUM GŁÓWNYCH ETAPÓW PROJEKTU I KLUCZOWYCH ETAPÓW POŚREDNICH

Etap	Wynik	2019				2020				2021				2022				2023				2024				2025			
		I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.	I kw.	II kw.	III kw.	IV kw.				
1. Konceptualizacja	UZASADNIENIE BIZNESOWE					Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury) 100 %								Dokument nr 1.13 (EU CSW-CERTEX) ZAŁĄCZNIK															
	POZIOM 3 (modelowanie procesów biznesowych w zakresie...)					Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury) 95 %								Dokument nr 1.13 (EU CSW-CERTEX)															
	POZIOM 4 (szczegółowe modelowanie procesów biznesowych...)					Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury) 90 %								Dokument nr 1.13 (EU CSW-CERTEX)															
	Rozp. 2019/880 przyjęte przez Parlament i Radę już w IV kw. 2018 r.																												
	PRZYJĘCIE AKTU WYKONAWCZEGO					Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury) 100 %																							
2. Opracowanie systemu	DOKUMENT KONCEPCYJNY					Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury) 100 %								Dokument nr 1.13 (EU CSW-CERTEX)															
	DECYZJA O ROZPOCZĘCIU REALIZACJI PROJEKTU					DECYZJA O ROZPOCZĘCIU REALIZACJI PROJEKTU Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury)								DECYZJA O ROZPOCZĘCIU REALIZACJI PROJEKTU Dokument nr 1.13 (EU CSW-CERTEX)															
	SPECYFIKACJE APLIKACJI I USŁUG									Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury)								Dokument nr 1.13 (EU CSW-CERTEX)											
	SPECYFIKACJE TECHNICZNE SYSTEMU									Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury)								Dokument nr 1.13 (EU CSW-CERTEX)											
	REALIZACJA USŁUG CENTRALNYCH																	Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury)				Dokument nr 1.13 (EU CSW-CERTEX)							
3. Wdrożenie i działanie	WDROŻENIE I WPROWADZENIE																					1.18 1.13							
	TESTY ZGODNOŚCI																					Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury)							
	Działanie: KOMISJA, ADMINISTRACJE PAŃSTW CZŁONKOWSKICH I UCZESTNICY RYNKU																												
	SZKOLENIE I KOMUNIKACJA OPRACOWANE NA SZCZEBLE CENTRALNYM																	Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury) 90 % w przypadku dokumentu FAQ											
	KRAJOWE SZKOLENIE I KOMUNIKACJA																	Dokument nr 1.18 (system kontroli przywozu dóbr kultury)											
Najważniejsze daty Działanie rozpoczęte Działanie nierozpoczęte Działanie opóźnione Termin przedłożenia sprawozdania Termin ustawowy na przeprowadzenie działań																													